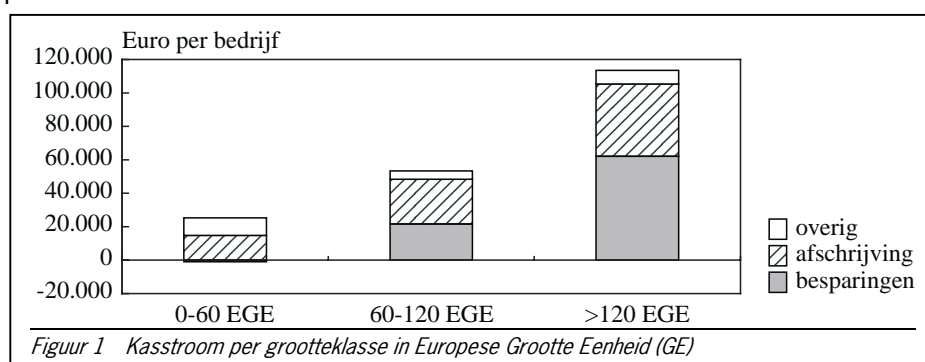

AKKERBOUWBEDRIJVEN: BESCHIKBARE FINANCIËLE MIDDELEN EN BESTEDING IN 2001

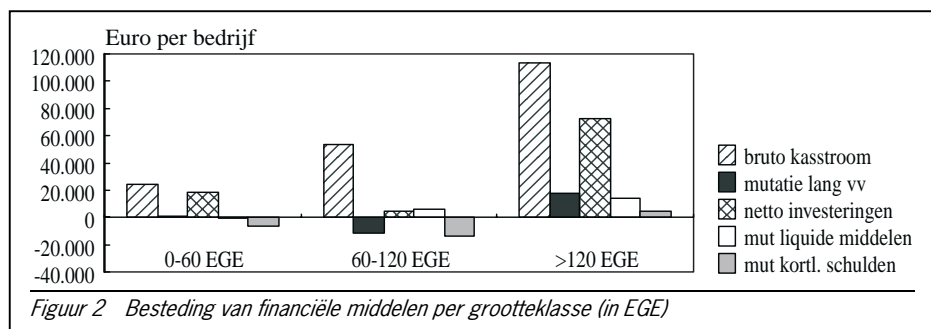
Hennie van der Veen

Na een tweetal slechtere jaren met ontsparingen behaalden de akkerbouwbedrijven in 2001 weer positieve besparingen. Dit kwam vooral door de hogere prijzen van vrije producten zoals aardappelen en uien. De betere resultaten leiden tot een gemiddelde kasstroom van bijna 60.000 euro (figuur 1). Deze kasstroom is opgebouwd uit besparingen, afschrijvingen en overig. Onder de laatste categorie vallen ontvangen erfenissen en schenkingen, schuldsanering en het saldo van opbrengsten en kosten die niet gepaard gaan met geldstromen. Gemiddeld genomen zijn de afschrijvingen het belangrijkste onderdeel van de kasstroom, gevolgd door de besparingen. Alleen de categorie kleinste bedrijven haalde in 2001 geen positieve besparingen. De afschrijvingen en de categorie overig zorgden er echter voor dat ook hier de kasstroom positief is.

Besteding van middelen

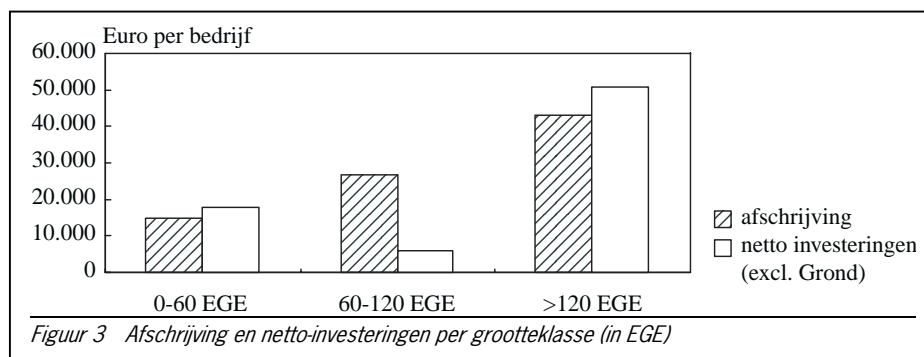
De kasstroom kan op een aantal manieren besteed worden. Allereerst kan de kasstroom gebruikt worden om investeringen te financieren (figuur 2). Dit is met name gedaan door kleine en grote bedrijven. Daarnaast kunnen de middelen gebruikt worden om de financiële positie te verbeteren door ofwel de kortlopende of langlopende schulden af te lossen dan wel de liquide middelen aan te vullen. Opvallend is dat vooral de middelgrote bedrijven de beschikbare middelen gebruikt hebben om de financiële positie te verbeteren. De figuur laat zien dat zowel de kortlopende als de langlopende schulden zijn verminderd als wel de liquide middelen zijn toegenomen.

Investerings middelgrote bedrijven blijven achter

Om het productieapparaat op peil te houden en niet te laten verouderen moet er netto gemiddeld een bedrag geïnvesteerd worden (exclusief investeringen in grond) dat minstens gelijk is aan de afschrijvingen.

Opvallend is dat bij een vergelijking van de investeringen en de afschrijvingen met name de middengroep sterk achterblijft (figuur 3). Bij de andere twee groepen wordt er meer geïnvesteerd dan afgeschreven, terwijl dat bij de middengroep niet zo is. Bij deze groep bedrijven verslechtert de moderniteit van het productie-apparaat.

Situatie per jaar verschillend

Dit artikel geeft een beeld van onder meer de besparingen en investeringen van akkerbouwbedrijven in 2001. In andere jaren kan de situatie daar sterk van afwijken. Zo volgde het relatief gunstige jaar 2001 op twee slechte jaren voor de akkerbouw (1999 en 2000). Vervolgens leverde ook het jaar 2002, door lage prijzen van vrije producten (aardappelen en uien), matige bedrijfsresultaten op. De uitkomsten van 2003 zijn daarentegen weer vergelijkbaar met die van 2001. Door de droogte in Europa was de oogstomvang van veel producten duidelijk geringer dan normaal en zijn de prijzen van de vrije producten en ook van graan hoger dan in voorgaand jaar. Een en ander betekent dat van de vijf laatste jaren er in twee jaar (2001 en 2003) op de meeste akkerbouwbedrijven wel mogelijkheden zijn geweest om voldoende te investeren uit de beschikbaar gekomen middelen (kasstroom), maar in de drie andere jaren was dat niet het geval.